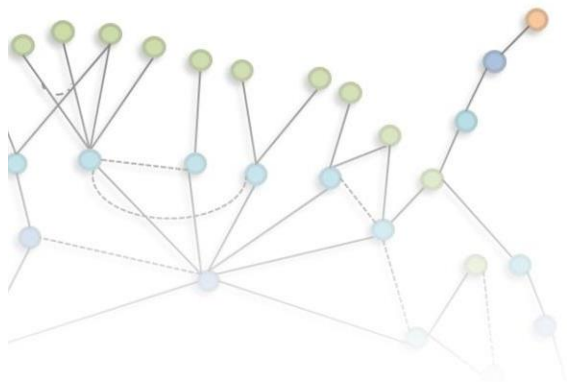

FZBZ: formula za boljše zapise? – strokovno srečanje DBL, 24.3.2014

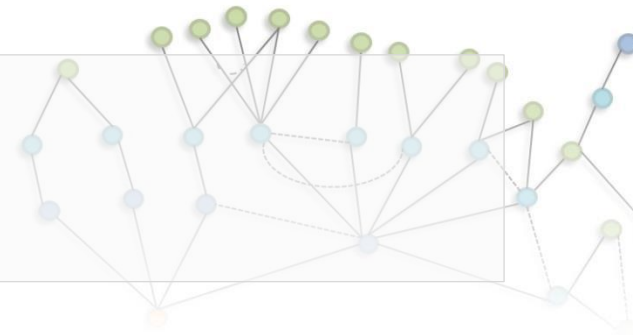
Jan Pisanski

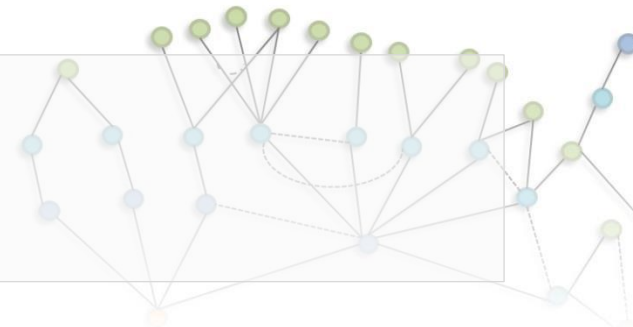
FZBZ IN KNJIŽNICE

FZBZ

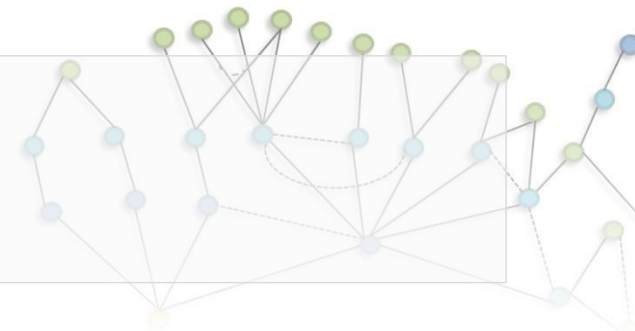
- Za uporabnike
- Za knjižničarje
- Za knjižnice

Potencialne prednosti FZBZ

- Zmanjšanje stroškov (kot odgovor na finančne pritiske)
 - Manj ponavljanja (normativa del in izraznih oblik)
 - Izkoriščanje obstoječih zapisov
 - Boljše storitve (na podlagi opravi uporabnikov)
 - Knjižnice dejavnik v semantičnem spletu (dvosmerna povezava)
 - ...
-
- Bolj pregledni in informativni prikazi za uporabnike

- Relativno majhen del katalogov (približno 3/4 del ima samo eno izrazno in pojavno obliko)...
- ...ampak preostala četrtnina so najpopularnejša / najpomembnejša dela (imajo več verzij)

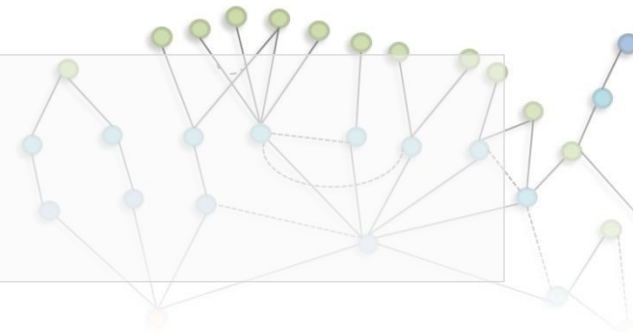
Uvrstitev FZBZ v katalogizacijo

- FZBZ: model na katerem sloni (oz. bo slonela) katalogizacija
- Na bolj praktični ravni še mnogo drugih konkretnih korakov:
 - Katalogizacijska načela
 - Katalogizacijska pravila
 - Katalogizacijska praksa (institucije; tudi posamezni katalogizatorji)
 - Format
 - Računalniški sistem
 - Uporabniški vmesnik ...

 - Frbrizacija

Počasi...

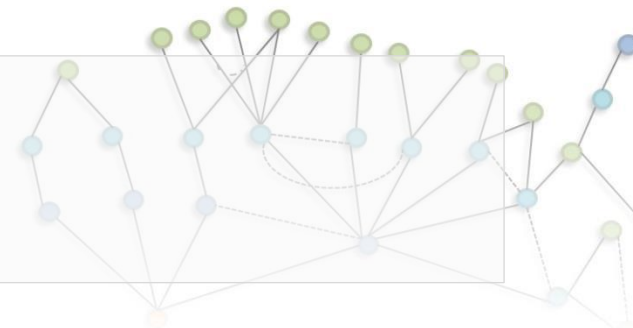
- Desetletje po sprejetju FZBZ ni bilo sprememb
- Izjava o mednarodnih katalogizacijskih načelih (2009)
- Katalogizacijska pravila
 - REICAT (Italija) - 2009
 - RDA (anglo-ameriške države,...)

Mednarodna katalogizacijska načela (2009)

- Temeljijo na FZBZ
- Upoštevajo uporabniška opravila

RDA

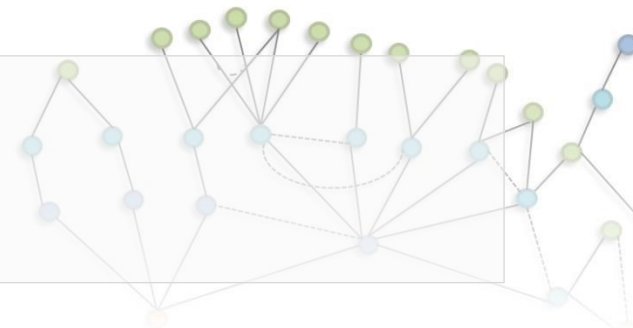

- Resource Description and Access
- Katalogizacijska pravila
- „Nadgradnja“ AACR2

- Upošteva entitete FZBZ, tudi FRAD
- Angleško govoreče države, v načrtu nemško govoreče države,
...

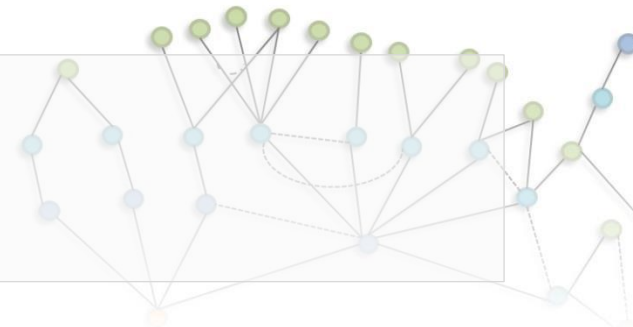
- Dolgotrajno testiranje
- Marec 2013 začetek uporabe (v večini knjižnic)
- Vedno več knjižnic

RDA

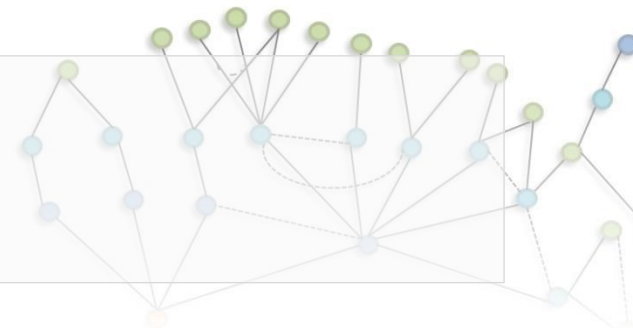
- Sicer nov korak v razmišljanju, a tesno povezan z dosedanjo prakso (opcija tudi sedanja praksa)
 - Delno povezano s formatom
- Osredotočenost na detajle (npr. kratice je potrebno izpisati, ne uporabljajo se latinske kratice, ...)
- Razvoj (glede na nove partnerje iz drugačnih okolj)

Slovenija

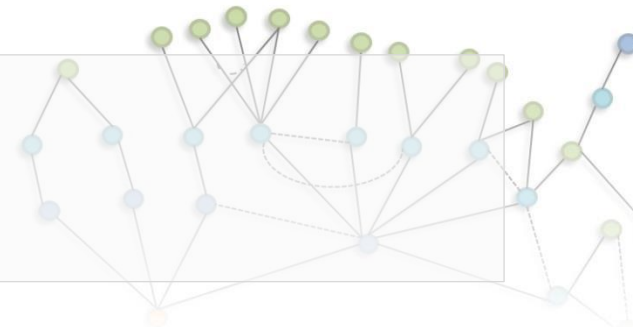
- Ali sploh potrebujemo nova pravila in **zakaj**?
 1. Razmislek
 2. Implementacija
- Kakšni koraki?
- Zahteve po finančnih sredstvih, kadrih, času,...?
- RDA?
- Specifičnost okolja (priredba jezikovno odvisnih formulacij, COBISS, ...)

Frbrizacija

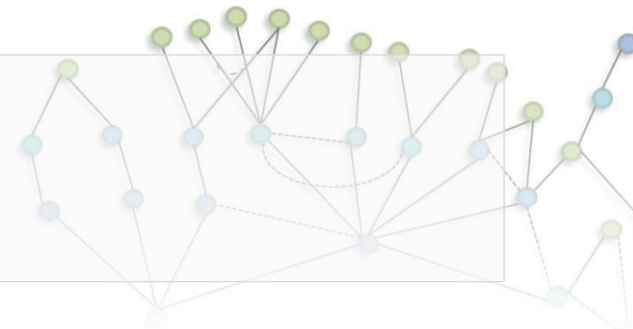
- Pretvorba obstoječih zapisov v obliko, ki je skladna s FZBZ
- Problem: tudi, če sprejmemo nova katalogizacijska pravila, imamo še vedno množico starih bibliografskih zapisov
- Cilj: skupna uporaba frbriziranih in novo nastalih zapisov
- Avtomatska frbrizacija je možna

Frbrizacija

- Ni 100%
 1. Algoritmi (ni *one-size-fits-all* rešitve)
 2. Kakovost podatkov
 - Nekonsistentnost katalogizacije (tudi zaradi sprememb v praksi)
 3. Format
 - Nestrukturiranost nekaterih podatkov

Podatki

- Npr.
- Enotni naslovi
- Pri pojavnih oblikah z več izraznimi oblikami
 - niso zabeležene vse izrazne oblike / ni vseh avtorjev
 - ni jasno na katera dela se navezujejo posamezne predmetne oznake,...

Polni

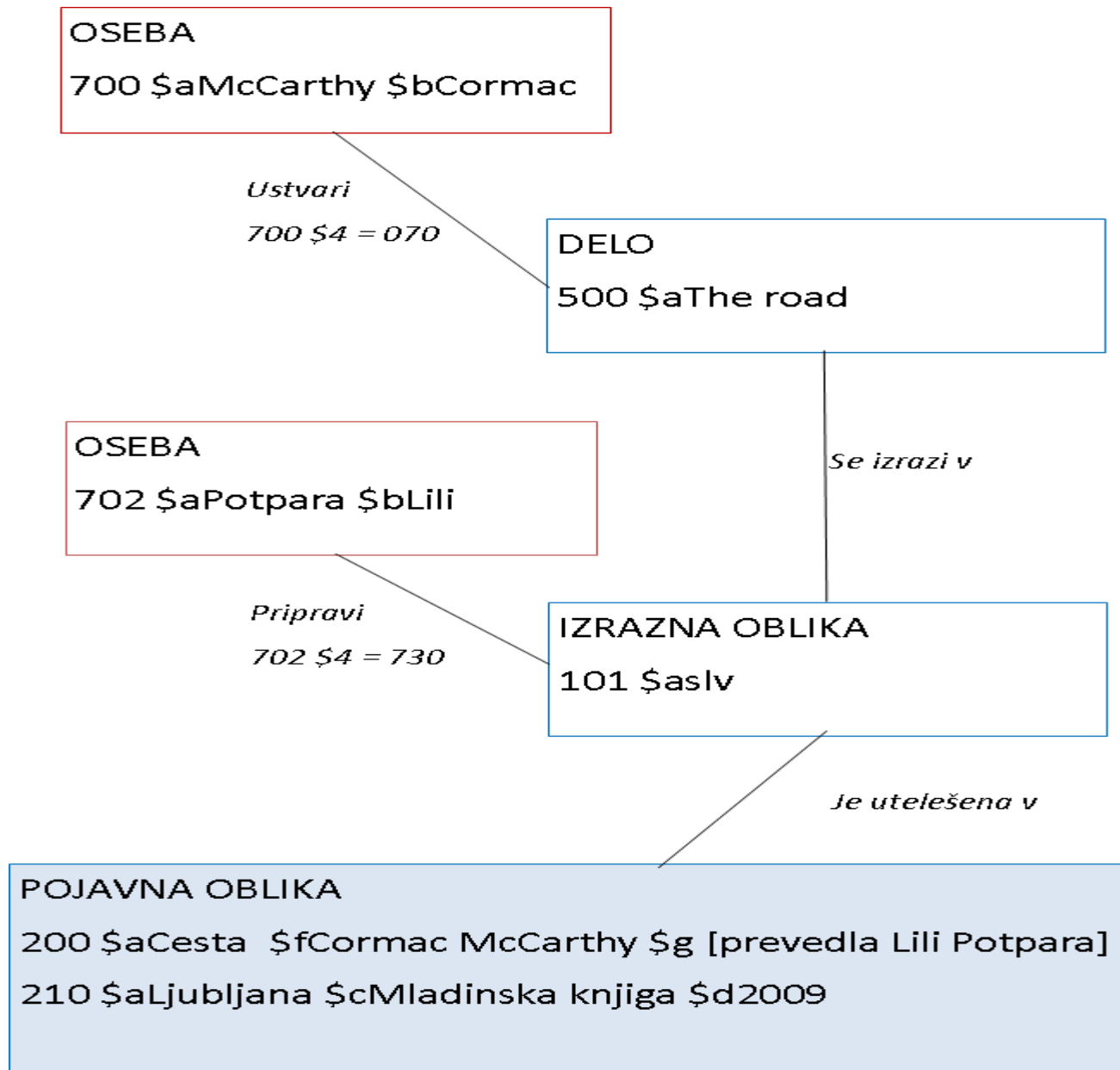
ISBD

COMARC

Avtor	McCarthy, Cormac, 1933-
Naslov	Cesta / Cormac McCarthy ; [prevedla Lili Potpara]
Enotni naslov	The road. slovenski jezik
Vrsta/vsebina	 roman
Jezik	slovenski
Leto	2009
Izdaja	1. izd.
Založništvo in izdelava	Ljubljana : Mladinska knjiga, 2009 (Ljubljana : Euroadria)
Ostali avtorji	Potpara, Lili
Fizični opis	264 str. ; 18 cm
Zbirka	Zbirka Žepnice. (Iz)brano leposlovje / Mladinska knjiga
Opombe	Prevod dela: The road 1.500 izv.
ISBN	ISBN 978-961-01-0753-8 : 13,95 EUR
Predmetne oznake	Očetje in sinovi - V leposlovju
UDK	821.111(73)-311.2
COBISS.SI-ID	241885440

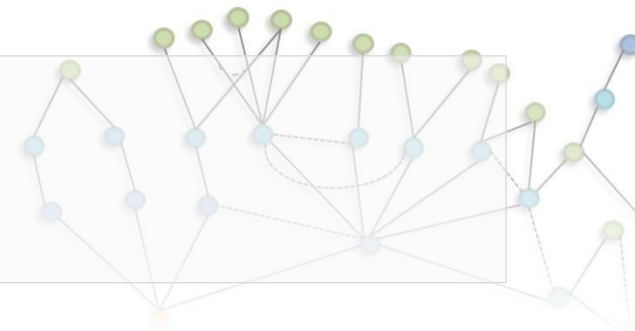
001			a n - nov zapis b a - tekstovno gradivo, tiskano cm - monografska publikacija d 0 - ni hierarhičnega odnosa
010			a 978-961-01-0753-8 d 13,95 EUR
021			a svn - Slovenija b 200907344
100			c 2009 e m - odrasli, splošno (leposlovje) h slv - slovenski bd - publikacija, zaključena ob izidu ali v enem k
101	1		a slv - slovenski c eng - angleški
102			a svn - Slovenija
105			fa 1 - družbeni roman ay - publikacija ni ilustrirana
200	0		a Cesta f Cormac McCarthy g [prevedla Lili Potpara]
205			a 1. izd.
210			a Ljubljana c Mladinska knjiga d 2009 e Ljubljana g Euroadria
215			a 264 str. d 18 cm
225	1		a Zbirka Žepnice i (Iz)brano leposlovje f Mladinska knjiga
300	1		a Prevod dela: The road
300			a 1.500 izv.
500	0	0	a The road m slovenski jezik
606	1		a Očetje in sinovi x V leposlovju 2 NUK 6 01
675			a 821.111(73)-311.2 b 821.111 c 821.111(73) - Ameriška književnost s 82 v UDCMRF 2006
700		1	3 12055651 a McCarthy b Cormac f 1933- 4 070 - avtor
702	0	1	3 6241891 a Potpara b Lili 7 92638 4 730 - prevajalec
902	0	1	3 6241891 5 z - drugo a Podpara b Lili
966	1		a sinovi in očetje 6 01 2 NUK

001			an - nov zapis ba - tekstovno gradivo, tiskano cm - monografska publikacija d0 - ni hierarhičnega odnosa 7ba - latinica
010			a 978-961-01-1433-8 d 19,95 EUR
021			asvn - Slovenija b 201007487
100			bd - publikacija, zaključena ob izidu ali v enem koledarskem letu c 2010 hslv - slovenski lba - latinica em - odrasli, splošno (leposlovje)
101	1		aslv - slovenski ceng - angleški
102			asvn - Slovenija
105			aa - ilustracije fa - roman
200	1		al zbrani romani [9] f [izbral in skrajšal] Reader's Digest]
210			a Ljubljana c Mladinska knjiga d 2010 e Nemčija g GGP
215			a 635 str. c ilustr. d 22 cm
300			a 18.000 izv.
300			a O avtorju na koncu posameznega romana
327	1	0	0 Vsebina: a Poglej še enkrat = Look again / Lisa Scottoline ; [prevod Marija Brezigar]. Grožnja = Silks / Dick & Felix Francis ; [prevod Nataša Müller]. Valentine = Very Valentine / Adriana Trigiani ; [prevod Mojca Vodušek]. Šepetati slonom = Elephant whisperer / Lawrence Anthony in Graham Spence ; [prevod Maja Lichtenvalner]
423	1		12000 a Poglej še enkrat 150000 a Look again 1700 1 a Scottoline b Lisa 4070 - avtor
423	1		12000 a Grožnja 150000 a Silks 1700 1 a Francis b Dick 4070 - avtor 170111 a Francis b Felix 4070 - avtor
423	1		12000 a Valentine 150000 a Very Valentine 1700 1 a Trigiani b Adriana 4070 - avtor
423	1		12000 a Šepetati slonom 150000 a Elephant whisperer 1700 1 a Anthony b Lawrence 4070 - avtor 170111 a Spence b Graham 4070 - avtor
540	0		al zbrani romani
540	0		al zbrani romani 9
675			a 821.111(73)-31(082) b 821.111 c 821.111(73) - Ameriška književnost s 82 v UDCMRF 2006
675			a 821.111-31(082) c 821.111 - Angleška književnost v UDCMRF 2006
702	0	1	36265187 a Brezigar b Marija 4730 - prevajalec
702	0	1	36436963 a Müller b Nataša f 1967- 4730 - prevajalec
702	0	1	36776931 a Vodušek b Mojca f 1952- 4730 - prevajalec

			zgodovinski podatki o glasbi lj - drugi zgodovinski podatki lc - digitalna jd - digitalna le - kovina in plastika (CD)
127			a 010935
128			a co - concerto a prd - preludij a sy - simfonija a rp - rapsodija a st - etuda ali vaja b oa - simfonični orkester b ca - mešani zbor c ka - klavir c va - sopran c vd - tenor c ve - bariton
200	1		a Rahmaninov b Zvočni posnetek e veliki romantik
205			a 1. izd. b 1. natis
210			a Maribor c International Masters Publishers d cop. 2013 e izdelano na Kitajskem
215			a 1 CD (69 min, 35 sek) c stereo d 12 cm e 1 knjižica
225	1		a Svetovni skladatelji v 17
300			a 7.000 izv.
323			a izvajalci: Simfonični orkester Bolgarskega radia, dirigent Jean-Pierre Wallez ; Ivan Drenikov, klavir ; Simfonični orkester Stuttgartskega radia, dirigent Sir Neville Marriner ; Škotski kraljevi narodni orkester, dirigent Sir Alexander Gibson ; Marta Deyanova, klavir ; Bolgarski državni zbor, dirigent George Robev ; Suzanne Muphy ,sopran , Keith Lewis, tenor ; David Wilson-Johnson, bariton
327	1	0	0 Vsebina: a Koncert za klavir št. 2, op. 18, 1. stavek a Vokaliza, op. 34 a Preludij v cis-molu, op. 3 a Simfonija št. 2, op. 27 a Rapsodija na Paganinijevo temo, op. 43 a Ruske velikonočne večernice, op. 37, Veseli se, o devica a Études-tableaux, op. 39, št. 5 a Zvonovi, op. 35. 1. stavek a Koncert za klavir, št. 2, op. 18, 3. stavek
421	1		1 2000 a Rahmaninov e veliki romantik f [prevod Sanja Struna] 1 215 a 24 str. c barvne ilustr. d 15 x 14 cm
423		0	1 2000 a Koncert za klavir št. 2, op. 18 a Vokaliza, op. 34 a Preludij v cis-molu, op. 3 a Simfonija št. 2, op. 27 a Rapsodija na Paganinijevo temo, op. 43 a Ruske velikonočne večernice, op. 37, Veseli se, o devica a Études-tableaux, op. 39, št. 5 a Zvonovi, op. 35 a Koncert za klavir št. 2, op. 18 1 700 1 a Rahmaninov b Sergej Vasil'evič 4 230 - skladatelj
600	1	1	a Rahmaninov b Sergej Vasil'evič f 1873-1943 x Ruski skladatelji w Biografije 2 NUK
606	1		a Ruska glasba w CD-plošče
606	1		a Orkestralna glasba w CD-plošče
606	1		a Simfonije w CD-plošče
606	1		a Preludiji w CD-plošče
606	1		a Rapsodije w CD-plošče
606	1		a Koncerti x Klavir w CD-plošče
610	0		a ruski skladatelji a modernizem z slv - slovenski
675			a 785.11(086.76) b 78 c 785 - Instrumentalna glasba. Simfonična glasba. Komorna glasba. Godbe. Jazz s 78 v UDCMRF 2006
675			a 78(47):929Rahmaninov c 78(1/9) - Glasba glede na krajevno razvrstitev v UDCMRF 2006
675			a 929Rahmaninov c 929 - Biografske in sorodne študije. Osebnе biografije in skupinske biografije v UDCMRF 2006

Normativa

- Tudi normativa del in izraznih oblik
- Npr. [VIAF](#) (Virtual International Authority File): skupna storitev pod okriljem OCLC, ki uporablja podatke iz različnih normativnih zbirk po svetu

Hamlet

Record 2 of 303

[< Previous](#) [Next >](#) [Return to search](#)

[Expand All](#) [Collapse All](#)

- Hamlet - Shakespeare, William, 1564-1616**
- Text/monograph- Dutch
- Text/monograph- English
- Text/monograph- French
- Text/monograph- Texte en anglais et en français
- Two-dimensional moving image

Author Shakespeare, William, 1564-1616

Filing Title Hamlet

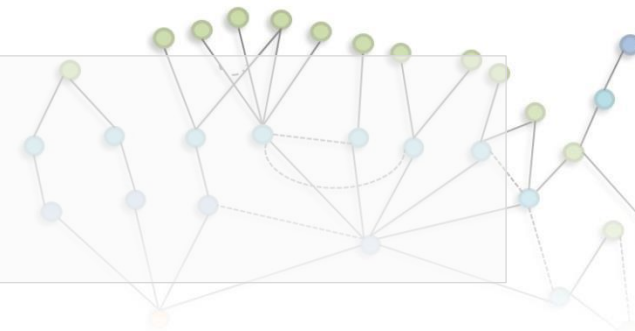
[Add To Cart](#)

MARC Record

Details

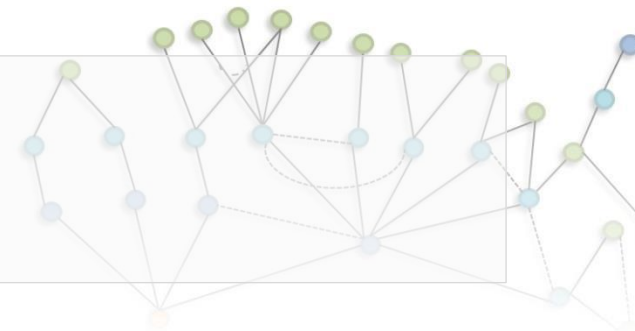
```
01093cam a2200337 a 4500
001      vtls000964002
003      BE-LnBOR
005      20091116124200.0
006      g   g       v
008      020927s1991   xxk   g    000 d eng d
039      9  $a 200911161242 $b dupsceb $c 200911161241 $d dupsceb $c 200911161241 $d dupsceb $c 200911130937 $d dupsceb $y 20030
100      1  $a Shakespeare, William, $d 1564-1616
240      1  0  $a Hamlet
600      1  0  $a Shakespeare, William, $d 1564-1616. $t Hamlet
600      1  0  $a Shakespeare, William, $d 1564-1616 $x Stage history
650      0  $a Hamlet (Legendary character) $v Drama
650      0  $a Kings and rulers $x Succession $v Drama
650      0  $a Murder victims' families $v Drama
650      0  $a Fathers $x Death $v Drama
650      0  $a Revenge $v Drama
650      0  $a Princes $v Drama
650      0  $a Princes $z Denmark $x Drama
650      0  $a Revenge
650      0  $a Princes
650      0  $a Fathers $x Death
650      0  $a Hamlet (Legendary character)
650      0  $a Murder victims' families
650      0  $a Kings and rulers $x Succession
651      0  $a Denmark $v Drama
651      0  $a Denmark
999      $a VIRTUAWO
```

MARC

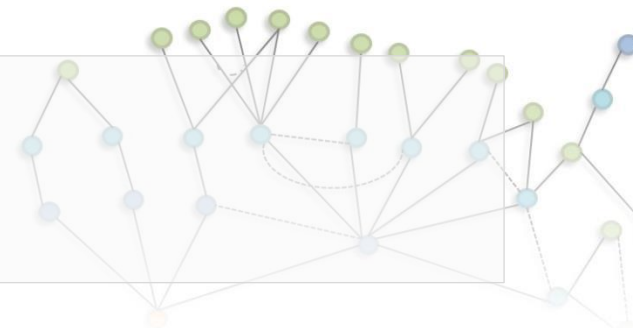
- Namenjen izmenjavi (in shranjevanju) podatkov
- MARC zastarel
 - Nastal v času pred spletom ob pretvorbi listkovnih katalogov v računalniške kataloge
 - Poudarek na zapisu
 - Za današnje razmere relativno šibke možnosti procesiranja
- Nov format?

BIBFRAME

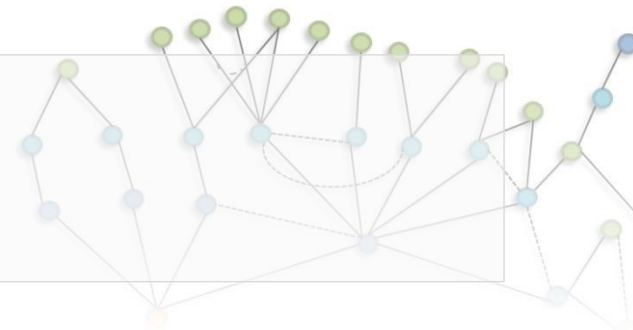
- Konceptualni/praktični model
- Pot k novemu formatu
- Izhaja iz anglo-ameriške prakse
- Še v delu
- <http://www.loc.gov/bibframe/docs/model.html>
- <http://bibframe.org/vocab-category/>

Linked Data

- Mreža povezanih podatkov (tudi zunaj knjižničnega okolja)
- Ob predpostavki podatkov, v skladu s FZBZ, lahko knjižnice pripomorejo k boljšemu poizvedovanju na spletu
- Možnost uporabe/prikaza bolj popolnih podatkov z manj katalogizacije
- Tudi uporaba podatkov iz drugih domen

FZBZ = prihodnost?

- Potencial je prisoten
- Delno odvisno od razvoja in implementacije katalogizacijskih pravil (konkretno RDA), formatov, prikazov ...
- Kratkoročni/dolgoročni stroški